

MAGYAR GYÁRIPAR

A MUNKAADÓK ÉS GYÁRIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Hogyan gyorsítsunk?

TARTALOM

KÖSZÖNTŐ:	Versenyképesség a kereskedelem tükrében.....	3
NAPIREND:	Kartell és erőfölény.....	4
	A versenyképességet rontja a kis adók összevonása.....	5
FŐSZEREPLŐ:	A vásárlók öröme, a gyártók kedvére	6
	Országos lakossági felmérés a magyar bútortpiacon (2007)	6-7
	Díjátadás a Parlamentben	8
	GVH-felmérés: a kereskedelmi láncok és beszállítóik viszonya.....	9
PILLANATKÉP:	TOBEQU 2 projektkonferencia.....	10-11
BRÜSSZELI HÍRADÓ:	Szakmai képzések, tanulmányutak Brüsszelbe.....	12
KITEKINTŐ:	Hírek a nagyvilágból	13-15
MEGYEKÖRKÉP:	Jubileumi konferencia.....	16
ADÓSAROK:	Kis adó, amely nem is olyan kicsi és nem is adó	17
GONDOLATJEL:	Esélyek a piramis alján	18

Az őszi évad első csúcstalálkozóján Nagy Zoltán, a Gazdasági Versenyhivatal elnöke a piaci verseny akadályairól, a kartellezésről és a gazdasági erőfölénnyel visszaélésről tájékoztatta tagjainkat és az érdeklődőket. A fórum házigazdája Rolek Ferenc, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének alelnöke volt.

Házi Zoltán,
az MGYOSZ alelnöke

Versenyképesség a kereskedelem tükrében

■ A rendszerváltást követő időszak jelentős részében Magyarország élen járt Kelet-Közép-Európában a piacnyitásban, a verseny elősegítésében, a magánosításban és a működőtőke-beáramlásban, az ezekhez kapcsolódó reformokban. Magyarország versenyképes országnak bizonyult, az elmúlt 10–15 év összesített versenyképességi mutatói kedvezőek voltak. Más a helyzet azonban a közelmúltat illetően, 2004–2006-ban figyelmeztető jeleket láttunk, a költségvetési kiigazítás 2007–2008-ban pedig lassítja a növekedést. A döntő kérdés jelenleg az, hogy Magyarország föl tud-e ismét a legversenyképesebb országok közé tartozni Közép-Európában. Előrehalad-e majd, vagy leszakad? A vállalkozások legfontosabb kérdése

azonban az, hogy saját termékeik versenyképessége, piacképessége hogyan alakul. A kereskedelem abban érdekelt, hogy megbízható hazai szállító hátterre legyen, hiszen eleve ez a legolcsóbb – ha versenyképes. A kereskedelem elmúlt másfél évtizedes átalakulása során bebizonyosodott, hogy a hazai termék lehet a legkelendőbb. A feltehetően dobogós élelmiszer-értékesítésben az uniós piacnyitást követően is döntő maradt a hazai termékek részesedése (ez a korábbi 90 százalékhoz képest ugyan kisebb, 70–75 százalékra becsülhető, de még mindig túlsúlyt jelent). Ez azt bizonyítja, hogy a hazai termékek versenyképesek. A hazai beszállító kisvállalkozások hátrányos helyzetben versengenek: tőkeerejük, hitelképességük gyengébb az európai átlagnál, ez pedig gátja

termékfejlesztésnek, az ehhez szükséges beruházásoknak. Gyakori panasz, hogy egy-egy beszállító időről időre kiszorul már hagyományosnak számító piacairól. Ennek leggyakoribb oka a termékfejlesztés hiánya, ami döntő versenyképességi tényező. A vásárló, akinek igényeit a gyártó és a kereskedő is folyamatosan figyeli, ragaszkodik ugyan megszokott márkáihoz, de legalább ugyanannyi esetben kíméletlen is, ha új terméket lát.

A hazai vállalatoknak figyelniük kell piacaik legújabb irányzatait, a külpiacon változásait, a termékfejlesztések eredményeit, innovatívnak kell lenniük. Jó példák sora jelzi, hogy az itthoni kisvállalkozások hátrányos helyzetük ellenére versenyképes termékeket tudnak kínálni, igaz, többszörös erőfeszítések mellett. A tőkeszegény, forrásbevonásra bármely ok miatt képtelen beszállító egyrészt kiszorul a termékfejlesztési lehetőségekből, másrészt képtelen költségei csökkentésére.

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének mozgásterét, bármely más szakmai érdekképviselethez hasonlóan, erősen korlátozott ugyan, de nem közömbös, hogy eszközeivel hogyan él. A legfontosabb lehetősége lobbizni azért, hogy – főleg az uniós forrásokból – minél nagyobb termékfejlesztést, vállalkozói beruházást segítő keret álljon rendelkezésre. A nemzetgazdaság infrastrukturális fejlesztései pedig azokra a területekre összpontosuljanak megfelelő mértékben, melyek már rövidebb távon segíthetik a vállalkozások beruházásait, mint például a közlekedés, közútfejlesztés.

További lobbicélterület az adózás terheinek mérséklése, ezzel összefüggésben is a gazdaság fehéritése, a fekete gazdaság visszaszorítása, továbbá az állami intézménykorszerűsítés, a vállalkozások hatósági eljárásainak egyszerűsítése, olcsóbbá tétele. Lobbizni kell azért is, hogy az oktatási, képzési, továbbképzési rendszerek jobban igazodjanak a vállalkozások, a piac igényeihez, hiszen a jó munkaerő az egyik legjobb befektetés.

Sok esetben egy egyszerű szakmai konzultáció is hozhat pénzt a versenyképesség konyhájára – annak, aki odafigyel. Ezért kulcsfontosságú szerepet játszhat az MGYOSZ az informálásban, továbbképzésben.

Kartell és erőfölény

Az őszi évad első csúcstalálkozóján Nagy Zoltán, a Gazdasági Versenyhivatal elnöke a piaci verseny akadályairól, kartellezésről és a gazdasági erőfölénnyel visszaélésről adott tájékoztatót. A fórum házigazdája Rolek Ferenc, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének alelnöke volt.

■ Az utóbbi években jelentősen változott a hazai gazdaság helyzete, a piac szabályozásának egyik meghatározó eleme, a versenyjog kiállta a próbát, megfelelt a kor kihívásainak – tudtuk meg a versenyhivatal elnökétől. A verseny a gazdaság egyik mozgatórugója, tisztaságának megőrzésében meghatározó feladatok hárulnak a Gazdasági Versenyhivatalra. A tisztességes gazdasági verseny megléte, illetve annak esetleges hiányosságai közvetlenül hatnak a gazdaság hatékonyságára is.

Nagy Zoltán az elmúlt időszak eseményeit értékelve hangsúlyozta, hogy ma Magyarországon kartelltilalom van: az azonos üzletágban tevékenykedő vállalkozások nem egyeztethetik áraikat, és nem köthetnek olyan megállapodásokat, amelyek alapján egymás között fel-

osztják a piacot. A Gazdasági Versenyhivatal jelenleg tucatnyi kartellüggyel foglalkozik, s a jövő év első negyedében újabb nagy ügyet vesznek napirendre a hivatal munkatársai.

A folyamatban lévő ügyekben új, a hatóságokat segítő eszközként megjelenő engedékenységi politikáról elmondta, hogy ennek az elemnek a bevezetésével mentességet kaphat az a korábban kartellező vállalkozás, illetve annak vezetője, aki feladja a kartellmegállapodásban részt vevő többi partnert. Ilyen, együttműködő magatartást feltételező esetben a hivatalt segítő kartelltag teljes bírságát elengedhetik, és nem fenyegeti az a szankció sem, mely szerint kizárhatják a közbeszerzési eljárásokból. A kartellról információt adó vállalatvezetők elkerülhetik az egyébként kiszabható ötévi börtönbüntetést is.

A GVH működése során jelentős kartellbűncselekményeket derítettek fel. A feltárt tiltott szövetségek négy év adatai szerint 64 milliárd forinttal rövidítették meg a vásárlókat, másképp ilyen összegű jogtalan versenyelőnyre tettek szert.

A GVH-nak a többi között az a feladata – hangsúlyozta az elnök –, hogy elhárítsa azokat a nemegyszer bürokratikus akadályokat, amelyek visszafogják a piaci versenyt, hogy akadálymentesítést végezzen akkor is, amikor rendes piacról van szó. Ott az akadályokat az jelentheti, ha valakik vagy kartelleznek, vagy olyan megállapodásokat kötnek, amelyek törvényellenesek és a fogyasztók érdekei ellen vannak. Nagy Zoltán végül ismertette a Gazdasági Versenyhivatal működésének alapvető mozzanatait és válaszolt az érdeklődők kérdéseire.

A versenyképességet rontja a kis adók összevonása

A munkáltatói oldal – a munkavállalókkal egyetértésben – elutasította a kis adók tervezett összevonását az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) ülésén. Mindkét oldal határozottan leszögezte: nem kérnek az adminisztráció csökkentésébe csomagolt tehernövelésből.

■ Számos kritika érte a 2008. évi költségvetés tervezetét az OÉT ülésén. Ungvárszki Ágnes, az MGYOSZ közgazdasági igazgatója, a munkáltatók szóvivője szintén elfogadhatatlannak nevezte a javaslatot, mind tartalmilag, mind mértékét tekintve. Úgy vélte, annak megvalósulásával az adminisztráció nem lenne kevesebb, viszont növekedne a befizetés, vagyis tehernövekedésről van szó. A lépéssel a kisvállalkozókat sújtának leginkább, ezért a munkaadók a javaslat visszavonására szólították fel a kormányzatot.

A munkaadók köszönik szépen, de ilyen módon ne csökkentsék az adminisztrációjukat – mondta az oldal szóvivője. „A kis adók összevonásával nem csökken az adminisztráció, ám legalább 14 százalékkal emelkednek a terhek, ezért a javaslatot vissza kell vonni” – hangsúlyozta Ungvárszki Ágnes. Ráadásul az iparüzési adóhoz hasonlóan újabb forgalmi adóként hajtánák be ezt az új, összevont adónemet.

Ugyanakkor a szakképzési hozzájárulást érintő változások miatt a szakképzés színvonala sem lesz tartható, feleslegesen nyúl bele a kormány egy működő rendszerbe. Eközben ma még jelentősen elmarad a magyarországi felnőttképzésben részt vevők száma a nyugat-európaiktól. Míg ott egy ember négy-hat alkalommal vált szakmát, addig nálunk csak kétszer.

Mindkét oldal kifogásolta azt is, hogy a munkaerő-piaci alapból 60 milliárd forintot vonnak el olyan célokra, amelyek nem szolgálják közvetlenül a fog-

lalkoztatás javítását. Ungvárszki Ágnes szerint hiába mondja a kormány, hogy a megszorításoknak nem lesz új elemük jövőre, ha a döntések 2008-ban is érvényben maradnak. A gazdaságon jövőre is akkora lesz a nyomás, mint az idén. Az MGYOSZ közgazdasági igazgatója elmondta, a tervezetből nem derül ki, mikor enyhíti a kormány a terheket, így a befektetők sem tudnak előre kalkulálni.

Meg kellene határozni, hogy mekkora költségvetési hiány elérésekor szűnnek meg ezek a többletterhek. Mivel ezt a javaslatot nem fogadta el a kormányzat, Ungvárszki Ágnes szorgalmazta: legalább az OÉT hagyjon jóvá állásfoglalást az átmenetként bevezetett többletterhek fokozatos megszüntetéséről. A munkavállalói oldal jelezte: támogat egy ilyen közös állásfoglalást.

A munkaadói oldal képviselője arra is felhívta a figyelmet, hogy a Pénzügyminisztérium honlapján feltüntetett adatok szerint a tervezethez képest 386 milliárd forinttal több bevétel keletkezett. A kormány is többször hangoztatta: jobban alakul a konvergenciaprogram a vártnál. A kormány ugyanakkor nem tartja magát egy fontos tavalyi ígéretéhez. Miniszterelnöki jóváhagyással megállapodtak abban, hogy a pluszbevételek elosztásáról az OÉT egyeztet. Sőt, erre alig egy éve egy bizottságot is létrehoztak, amely azóta sem működik. Ungvárszki Ágnes azt javasolta, hogy a többletet a gazdaság gyorsabb növekedésének elősegítésére költse, de attól tart, hogy a kormány

helyett továbbra is túl akarja teljesíteni a konvergenciaprogramot. A munkáltatói oldal kifogásolta azt is, hogy jövőre az állami bevételek a 2007-es teljesítéshez képest 12, a 2007-es tervezéshez képest pedig mintegy 20 százalékkal nőnek.

A Pénzügyminisztérium egyelőre úgy nyilatkozott: a kormánynak nem áll szándékában többletbevételt elérni a kis adók összevonásával. Ha a munkaadók szakértői számításai ettől eltérnek, akkor azt egyeztetni kell. A kormány a tervek szerint október végén, november elején dönt.

A Pénzügyminisztériumban is egyetértenek azzal, hogy a magyar adótörvény elavult, visszafogja a hazai vállalkozások versenyképességét, megérett az átalakításra. Korszerű adórendszer azonban nem működhet a szociális partnerek támogatása nélkül. Ezekkel a partnerekkel a párbeszéd jelenleg egyetlen működőképes fóruma az Országos Érdekegyeztető Tanács. Az OÉT-en belül létrejöttek műhelyek, amelyeknek feladata lett volna egy korszerű adórendszer kidolgozása 2008 első felére. Ezek a műhelyek azonban nem kezdték el munkájukat, tagjai hiába várták, hogy összehívják őket, elmaradt az egyeztetés. Ha 2009-ben sem születik meg egy valóban korszerű adótörvény, az versenyképességi hátrányt jelent a gazdaságnak, a vetélytársakat így lehetetlen lesz utolérni. Az unió tagországai közül hazánk a harmadik legjobban megadóztatott ország, és a legmagasabb munkavállalói terhek sorában szintén a harmadik helyen állunk.

A vásárlók öröme, a gyártók kedvére

Az MGYSZ tagszervezete, a Magyar Bútor- és Faipari Szövetség 1990-ben alakult, jelenleg 84 tagvállalata van. Alapítói bútorgyártók, kereskedők, külkereskedők, de tagjaik között találhatóak gép- és alapanyaggyártók is.

■ Nagy múltú, megbízható vállalkozások, képzett munkaerővel, hatékony és korszerű gyártási technológiával rendelkeznek a mind magasabb minőségi követelményeknek való megfelelés érdekében. A szakmai szövetség önkéntes tagsági viszonyon alapul. Szövetségüket a tisztújító közgyűlésen megválasztott 19 tagú elnökség irányítja, a szervező, operatív feladatokat a központi iroda látja el az ügyvezető irányításával. Az ügyvezető munkáját a feladatok kvalitása és nagyságrendje szerint külső szakértők segítik.

A Bútorszövetség 2004 májusában rendszeres tagja lett az Európai Bútorszövetségnek (UEA).

Folyamatos kapcsolatot tart fenn a szakhatóságokkal, valamint az illetékes kormányzati szervekkel, amelyek a szakmát közvetlenül érintő problémákról (fapor, hulladékgazdálkodás, környezetvédelem stb.) rendszeresen tájékoztatnak, kéri és figyelembe veszik a Bútorszövetség véleményét. Folyamatosan közreadott gazdasági

elemzéseik részletesen vizsgálják ezeket a folyamatokat.

Egy országos felmérés szerint mi, magyarok a külföldről származó bútorokat részesítjük előnyben. Vajon mi ennek az oka? Ezt sulykolja ránk a média? Ezt látjuk az utcákon, az óriásplakátokon? A sorozatos nyíló áruházak kevés magyar bútor értékesítenek. Nap mint nap érkezik a Bútorszövetségbe olyan telefonhívás, melyben kétségbeesett vásárlók próbálják érvényesíteni minőségi kifogásaikból eredő jogait, vagy éppen az eltűnt gyártó után nyomoznak eredménytelenül.

A 2007. október 27–30-án a Hungexpo B pavilonjában megrendezendő Bútorvilág kiállítás a magyar bútorgyártók termékeit, újdonságait vonultatja majd fel, hogy meggyőzze a vásárlókat arról, a magyar termékek versenyképesek. A www.butorszovetseg.hu címen a Bútorszövetség tagjai között megtalálhatjuk a megbízható magyar bútorgyártók elérhetőségeit, mintaboltjait, termékínálatukat.

Országos lakossági felmérés a magyar bútorpiacon (2007)

■ Az Anest Zrt. és a Magyar Bútor- és Faipari Szövetség megbízta a Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kar Informatikai és Gazdasági Intézet Vállalkozási és Marketing Tanszékét azzal, hogy végezzen országos felmérést a bútorgyártók, illetve bútort vásárolni szándékozók körében igényeik, véleményeik, preferenciáik megismerése céljából. A vizsgálat célja az volt, hogy teljes körű képet nyerjünk a bútort vásárlók attitűdjéről, az általuk használt bútorokról, igényeiről, termékválasztási és vásárlási folyamatairól, szokásaikról, a befolyásoló tényezőkről, a preferált üzlet típusokról, az elfogadott kommunikációs csatornákról.

A kutatás egyes érdekes részletei

A kutatás során a válaszadók értékelték a magyarországi bútorok kínálatát összességében, amit döntően jónak minősítették, viszont a semlegesek aránya is jelentősebb volt (a válaszadók közel egyharmada). Negatív (rossz, nagyon rossz) értékelés elhanyagolhatónak mondható. A részletes adatokból az is látható, hogy a fiatalok kritikusabbak a bútor kínálat megítélésében, legalábbis kevésbé ragadja meg őket a jelenlegi bútorválaszték, a legidősebb korosztály viszont elégedettebb vele. A régiókat vizsgálva azt is láthatjuk, hogy Kelet-Magyarországon a vásárlók kevésbé elégedettek a kínálattal, mint Budapesten vagy az ország nyugati felében.

A kutatás vizsgálta azt is, hogy a vásárlókban milyen kép él a bútorokról származási országonként a magyar bútor viszonylatában: a külföldiek általában jobbakként, ugyanolyanok vagy rosszabbak, mint a magyar bútor. Láthatóan éles különbség van a volt szocialista országok (Lengyelország, Románia) és a nyugati államok megítélésében: az előbbieket bútorait jelentős arányban ítélik rosszabb minőségűnek, mint a magyarországiakat, míg a nyugati országok bútorait jobbnak vagy legfeljebb azonos minőségűnek tartják.

A vásárlók értékelése szerint a vizsgáltak közül legjobb a skandináv bútorok minősége, ezt a német és az olasz bútor követi. Ezeket a vásárlók közel fele

jobbnak értékeli, mint a magyar bútort. A sorban következő az osztrák bútor. A spanyol bútor esetében már jelentősebb azok aránya, akik a magyart jobbnak találják, a spanyol bútor minőségében átmenetnek tekinthető a román és lengyel bútorok felé.

A kutatók azt is vizsgálták, hogy a nagyobb irányzatok közül a vásárolni szándékozók ízlésének melyik lakberendezési stílus felel meg leginkább. Az eredmények alapján a legnépszerűbb irányzat a fiatalos, modern, a vásárlók harmada ezt kedveli, ezt követi a klasszikus stílus. Jelentős még a természetes tölgyfa (nem fenyő) és a skandináv stílusú fenyőbútor. Demográfiai csoportonként vizsgálva az adatokat látható, hogy a modernet inkább a fiatalok és nyugat-magyarországiak kedvelik, míg a klasszikus stílus az idősebbek és a keleti országrészben élők között a népszerűbb.

Górcső alá vették a különböző bútor-márkák spontán ismertségét is, ami a kérdezettnek spontán eszébe jutó, legelvezőbb márka asszociációit jelenti. Az adatokból kiderült, hogy a bútort piacon a márkák jóval kisebb súllyal vannak jelen, mint sok más fogyasztói piacon: a válaszadók harmada nem is említett márkát (a budapesti piacon ez az érték 44 százalék). Másik jellemzője a piacnak, hogy elsősorban a bútorgyártó – esetleg forgalmazó – neve jelenti a márkát, kevésbé a különböző bútorcsaládok elnevezése.

A bútort vásárlók körében az ismertséget döntően két márka vezeti, legismertebb az IKEA, neki a legjobb a pozíciója, amit az Andante követ. Ennél jóval kisebb mértékben ismerik a Kikát, Kolonialt és a Kanizsát. Korcsoportokat nézve a vezető márkákat (IKEA, Andante, Kika) a fiatalabbak – különösen a legfiatalabbak (18–25 éves) – sokkal inkább ismerik,

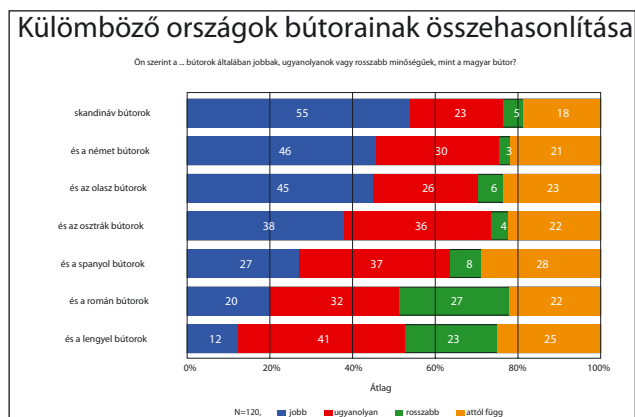
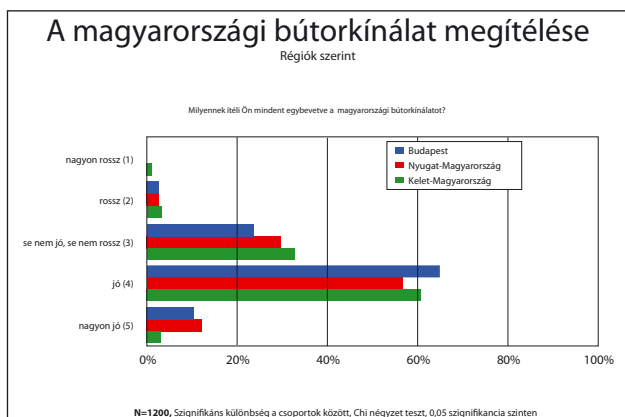
viszont a Kolonialt és a Kanizsát mint régebbi márkákat inkább az idősek ismerik. Az idősek összességében lényegesen kevesebbet ismernek.

Az IKEA mindhárom régióban (Budapest, Kelet-, Nyugat-Magyarország) egyformán, az Andante Kelet-Magyarországon is, de különösen Nyugat-Magyarországon ismert (Nyugat-Magyarországon a kérdezettek közel harmada ismeri spontán ismertséggel). Elhelyezkedése miatt a Kanizsa Nyugat-Magyarországon, míg a Balla Bútor Kelet-Magyarországon (Kisvárdán) ismertebb. Az is elmondható, hogy a nők valamivel jobban ismerik a bútor márkákat, ami érthető, hiszen ők az otthonnal, lakberendezéssel kapcsolatos dolgokban aktívabbak.

A vizsgálat kiterjedt arra is, hogy a kérdezettek körében lakásuk/házuk melyik részének berendezésére van igény, milyen funkciókra keresnének bútort, ha lehetőségük lenne rá. A legtöbben a nappalit rendeznék be újra, azután a konyhát és a hálószobát. Korcsoportokat tekintve a legfiatalabb korosztálynak a hálószoba a legfontosabb, a gyerekszobát leginkább a gyereket tervező vagy nevelő fiatalok és középkorúak (25–50 éves) rendeznék be, a nappali a legfiatalabbakat kivéve mindegyik korosztálynál a leginkább fejlesztendő lakótér. Régiók esetében látható, hogy a budapestiek inkább a nappalit és a gyerekszobát újítanák meg, míg Kelet- és Nyugat-Magyarországon a konyha, a hálószoba és a fürdő van inkább előtérben. Kimutatható, hogy a férfiakat inkább a nappali és a dolgozószoba, míg a nőket inkább a konyha és a fürdő berendezése érdekli. Az egyedülállókat a nappali és a háló, a fiatal párokat a nappali és a konyha, a fiatalabb gyermekes háztartásokat természetesen a gyerekszoba, az idősebb, gyermek nélküli párokat az ebédlő meg-

újítása foglalkoztatja inkább. A kutatók során a lakással, a lakberendezéssel kapcsolatban és a bútort vásárláshoz kötődően vizsgálták az attitűdöket. A lakásra vonatkozóan kimutatható, hogy a lakás tisztasága igen fontos igény, a vásárlók többsége kényelmesnek ítéli otthonát, ahol szeret tartózkodni. Részletesen elemezve az adatokat az látszik, hogy a legfiatalabbak kevésbé szeretnek otthon lenni, kevésbé büszkék lakhelyükre, a rendetlenséget is könnyebben elfogadják, a legidősebbek viszont kevésbé rendeznék át lakásukat, nem fordítanának több időt a lakásra. A berendezésre vonatkozóan az tapasztalható, hogy a tartósság alapvető feltétel a bútort vásárlóknál, de a kényelem és a funkcionalitás is elengedhetetlen. Az egységes stílus és a részletek fontossága már kevésbé meghatározó szempont a berendezésnél.

A további elemzésből az látható, hogy a kényelem és a praktikum az idősebbeknek (51+) a legfontosabb, akik sokkal kevésbé akarják megújítani lakberendezésüket, és a modern, formatervezett bútorokat sem igazán kedvelik. Az egységes stílus leginkább a fiataloknak-középkorúaknak (31–40 éves) fontos. Nyugat-Magyarországon jobban igénylik az egységes, modern stílust, mint az ország más részén. A nők többet törődnek a részletekkel és gyakrabban újítanak a berendezést, valamivel modernebbek, mint a férfiak. Az idősebbek, akiknek a lakóhelyük többnyire már életük végéig szóló lakótér, az egyszerű formákat jobban szeretik, a régi bútorokat tartósabbnak tartják. Ők nem szeretnek bútort vásárolni, számukra ez kevésbé jelent élményt. A fiatalabbak viszont költöznének még. A retró a legfiatalabbak körében divatos. A nők számára sokkal inkább élmény a vásárlás, mint a férfiaknak.

Díjátadás a Parlamentben

A Magyar Termék Nagydíj idei pályázatának eredményhirdetését és a díjak átadását a Parlamentben szeptember elején tartották. A díjazottak között az MGYOSZ tagszervezeteihez tartozó vállalatok termékeit is megtalálhatjuk.

■ A Magyar Termék Nagydíj már tíz éve tanúsítja a folyamatos ellenőrzött, kiemelten jó minőséget és a megbízhatóságot. A globalizálódó világban az árak és szolgáltatások közötti eligazodásban fontos, hogy a fogyasztók megismerjék és megkülönböztessék a kiváló minőséget garantáló termékeket és a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatásokat. A pályázati rendszer a gazdaságélénkítés alternatív programjaként segíti a versenyképesség növelését. A Magyar Termék Nagydíj szervesen illeszkedik az elismert európai védjegyek sorába, így a nemzetközi piacokra jutást is előmozdítja.

A fogyasztói jogok érvényesülése csak aktív minőségpolitikával mehet végbe. A gazdaság valamennyi szereplőjének alapvető érdeke támogatást, lehetőséget biztosítani arra, hogy kiváló termékek jussanak a piacra, amelyeket megfelelő szakértő intézetekkel hitelesíttetnek és ezekre a legszélesebb fórumokon felhívják a figyelmet. A civil kezdeményezésű – mára Magyarország minőségi útlevelének számító – pályázati rendszer célja: az EU tagállamként elismerni a fogyasztói alapjogoknak és fogyasztóvédelmi előírásoknak megfelelő, magas minőségű termékeket és előállítóikat. A pályázat kiíróinak meggyőződése, hogy a versenyképesség hosszú távon csak jó minőséggel érhető el. A pályázati rend-

MAGYAR TERMÉK NAGYDÍJAT KAPOTT:

Bakonyerdő Zrt. Tapolcai Parkettagyára

A Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt. a Bakony és a Balaton-felvidék erdeinek kezelője, Magyarország második legerdősültebb táján, Zala, Győr-Moson-Sopron megye területén összesen 62 410 hektáron gazdálkodik. A társaság két fafeldolgozó üzemet működtet, ezek közül az egyik terméke a díjazott Panloc készparketta. A siker titka a zrt.-nél régóta kialakult szervezeti forma, amelynek következtében sikeresen ki lehet használni a helyi lehetőségeket.

Demko Feder Kft.

A kft. szállodabútor-programja érdemelte ki az elismerést, reméljük, egyre több szállodában találkozhatunk majd nagydíjas bútorokkal.

2007 Elismert Terméke

z Elismert Termék díjat kapták többek között az Alma-Rend Kft. Velence típusú utcabútorai, a Brend Irodabútor Kft. Sky bútorcsaládja, a Faktum Bútor Kft. gyermekbútorcsaládja, a Kunság Fenster Kft. Kunság Rustic nyílászárói, a Natur Design Kft. Florida bútorcsaládja, a Novetex Matrac Kft. az ágyneműk a környezetudatos vásárlók tökéletes és egészséges alvásáért, valamint az Aromaterápia a mindennapokban programjárt, a Stefa-Pack Kft. a papírból készült raklapjáért és a Trezor-Liktor Zrt. az Europa öltözőszekrény-családjáért.

szer célja tehát, hogy ösztönözze a gyártókat a kiváló minőségű, EU-konform termékek gyártására, a fogyasztóvédelem és környezetvédelem előírásainak betartására, a folyamatos minőségfejlesztésre és ellenőrzésre. A Magyar Termék Nagydíj emblémával ellátott termékek kifejezik az előírt és önként vállalt gyártói és forgalmazói garanciákat a fogyasztók és a felhasználók előtt.

Miért fontos a nagydíj?

A Magyar Termék Nagydíj elnyerése fontos azoknak a hazai gyártóknak és forgalmazóknak, akik jó minőségű, tartós termékeket juttatnak el a felhasználókhoz. És az erős piaci versenyben növelni tudják az árak iránti bizalmat. A különböző gazdasági vállalkozások versenyeken, pályázatokon szerzett elismerésekkel hívják fel a figyelmet áruikra, hiszen ezek a kiválóság értékmérői. Az elmúlt tíz év alatt díjazott 437 pályázatból 142 viseli a Magyar Termék Nagydíj kitüntető címet. Tíz évvel ezelőtt 44 pályázóból 17-et díjaztak, idén 58 pályázó 62 pályázata részesült különböző elismerésben. A Gazdaság Országos Szakmai Szövetségéhez és a Magyar Bútor- és Faipari Szövetséghez – a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének szakmai szervezeteihez – tartozó vállalkozások közül többen is kaptak elismerést.

GVH-felmérés: a kereskedelmi láncok és beszállítóik viszonya

Több mint egy év telt el a kereskedelmi törvény hatálybalépése óta. A jogszabály szerint a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) feladata annak megakadályozása, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező kiskereskedelmi vállalkozások visszaéljenek a helyzetükkel. Az elmúlt egy év során azonban elenyésző számban érkeztek beszállítói panaszok a versenyhatósághoz. Pedig a törvény megalkotása során lezajlott vitákban sok szó esett arról, mennyire kiszolgáltatott ez a réteg. Vajon milyen valójában a nagyméretű kiskereskedelmi láncok és beszállítóik közötti kapcsolat? Vajon a kereskedelmi törvény hatálybalépése gyakorolt-e bármilyen hatást a kereskedők és beszállítók viszonyára? A GVH ezen kérdések megválaszolására rendelt meg piackutatást. A felmérés a beszállítók szempontjából, az üzleti kapcsolat konkrét jellemzőin keresztül vizsgálta a nagyméretű kereskedelmi láncok viselkedését.

■ A GVH álláspontja szerint a kutatás alapján ellentmondásos kép rajzolódik ki a kereskedelmi láncok és a beszállítóik kapcsolatát illetően. Míg a mélyinterjúk alapján a beszállítók kiszolgáltatott helyzetére derült fény, addig a szélesebb körben lefolytatott kérdőíves vizsgálat szerint a beszállítók és a kereskedők között jó, együttműködő a kapcsolat. Ezt támasztja alá, hogy a megkérdezett cégek többsége nyereségesen működik. Számos esetben előfordul, hogy a beszállító legfontosabb partnerével szemben érvényesített átadási árai nem hoznak nyereséget. Ennek ellenére a tőkeerősebb beszállítók fontosnak tartják a kereskedelmi láncok által biztosított széles körű piaci jelenlétet. A beszállítók kisebb mértékű kiszolgáltatottságára utal az is, hogy egy értékesítési csatorna részese az összes eladásból átlagosan 20 százalék körül alakul, egy gyártó pedig átlagosan 5 kereskedőt szolgál ki. Emellett a kereskedők és beszállítók üzleti kapcsolataiban nagymértékű mozgás tapasztalható.

A szerződés-kötési gyakorlatot, a beszállítók által fizetett díjak mértékét megvizsgálva azt figyelhetjük meg, hogy a beszállítók túlnyomó többsége rendelkezik ugyan írásbeli szerződéssel, ám a megállapodások sok esetben a kereskedelmi törvénybe ütköző pontokat is tartalmaznak. A szerződések tartalmi elemeit ugyanakkor a beszállítók több mint fele közösen határozza meg kereskedelmi partnerével. A GVH felméréséből kiderült, hogy a kereskedők több jogcímen tartanak igényt a beszállítóktól visszatérítésre, és ezekért cserébe sokszor semmilyen ellenszolgáltatást nem kapnak. A tárgyalás során a tőkeerősebb beszállítók vannak rosszabb alkupozícióban, mivel számukra a legfontosabb a kereskedelmi láncok által biztosított piaci jelenlét.

Annak ellenére, hogy a beszállítók je-

KÜLFÖLDÖN NEM JELENT SEMMIT A HUNGARIKUM

A világhírnék gondolt, jellegzetesen magyar termék a határokon túl csupán egy a sok közül.

A hungarikum minősítést egyre több, kevésbé nívós termékre is ráaggatják, s ez a tendencia az utóbbi években fel is erősödött. A magyar piacon ez néha eladási előnyt jelent, de a kereskedők tapasztalatai szerint, ha a termékek egyáltalán eljutnak az országhatárokon túlra, akkor a nemzetközi kereskedelemben pillanatok alatt súlytalanná válik.

A határainkon túl a vásárlóközönség a hungarikumokról szinte semmit nem tud, s így nem is azt keresi a polcokon, hanem a konkrét terméket. A külföldön nem érdekli a megjelölés, és nem is érti annak jelentőségét. Még az olyan magyar termék forgalmában sem érződött meg a piacnyitás, mint a tokaji bor.

lentős része hallott a kereskedelmi törvényről, többségük úgy érzi, hogy an-

nak létrejött egyáltalán nem változtat a kereskedők magatartásán. Az, hogy a GVH hatáskörébe tartozik a kereskedelmi törvény betartásának felügyelete, szintén ismert, viszont a beszállítók többsége nem kíván panaszt tenni, inkább maga rendezzi a vitás kérdéseket kereskedelmi partnerével.

A kereskedelmi láncok tevékenységének pozitív hatásai is megfigyelhetők. A kereskedők által támasztott igényeknek ugyanis jelentős hatásuk van a beszállítónál történő terméket, vállalati belső szerkezetet és szervezeti felépítést érintő fejlesztésekre. Mindez leginkább a hazai tulajdonban lévő kis- és közepes vállalatokat érinti, s így a láncok hozzájárulnak e cégek versenyképességének növekedéséhez.

A beszállítók helyzete a felmérés szerint úgy jellemezhető, hogy a láncok nagyon kemény üzleti feltételeket diktálnak, azonban helyzetük nem annyira kiszolgáltatott, mint azt a legtöbb esetben hallani lehet. A kereskedőknek is alapvető érdeke, hogy keresletnek megfelelő, jó minőségű termékeket forgalmazzanak, a fogyasztók által közkedvelt márkák megtalálhatók legyenek üzleteikben.

A kutatás hiánypótló felmérésnek tekinthető, hiszen Magyarországon eddig még nem végeztek ilyen alaposan előkészített, felderítő típusú vizsgálatot a kiskereskedelmi folyamatok átfogó bemutatására. Az eredmények több sztereotípiát cáfoltak, például azt, hogy a kereskedelmi láncok által alkalmazott üzleti feltételek leginkább a kisebb szereplőket érintik, illetve, hogy a kereskedelmi láncok megjelenése kizárólag negatív következménnyel járt a beszállítók számára. A kutatás nyomán ugyanakkor további kérdések merülnek fel, ezért a GVH fontosnak tartja, hogy a kereskedők és a beszállítók közötti kapcsolat részletesebb megismerése érdekében a jövőben e területen további felméréseket végezzen.

TOBEQU 2 projektkonferencia

A furcsa betűszó a következő uniós programot jelenti: „a munkavállalói pénzügyi szerepvállalás jobb minőségének kialakításáért”. Ezt a programot az új csatlakozó országokban a Szlovén Munkaadói Szövetség irányítja, az MGYOSZ pedig részese.

■ Az MGYOSZ szeptember 18-án tartott konferenciáján kiderült: az Európai Gazdasági Közösség 1991-ben adott először kutatási megbízást arra, hogy kivizsgálják, milyen hatásai lennének a munkavállalók pénzügyi szerepvállalásának a gazdálkodószervezet eredményességében és üzleti hasznában. Az Európai Bizottság 2002-ben közleményben foglalkozott ismét a kérdéssel.

Az elvégzett tudományos vizsgálatok kialakították az általános szabályokat. Ezek szerint a program minden munkavállaló számára nyitott, emellett viszont egyértelműen és világosan rögzítenie kell irányításának és működésének szabályait. A részvételből származó jövedelemnek világosan el kell különülnie a bérektől és más, munkából szerezhető jövedelmektől. A munkavállalókat részletesen tájékoztatni kell arról a megnövekedett kockázatról, amelyet a tőkebefektetésben való részvételük eredményezhet. Tisztázni kell

minden összefüggést a participáció és minden más, a gazdálkodószervezethez kötődő megtakarítási módozat között. Lényeges, hogy a program valamennyi részletkérdését meg kell ismertetni és meg kell vitatni – annak kezdetétől – a munkavállalói érdekképviselettel olyan módon, hogy a vitában tisztázni kell a program megalkotásával, fejlesztésével, kommunikációjával és ellenőrzésével kapcsolatos valamennyi kérdést. Alapvető követelmény, hogy a programhoz történő munkavállalói csatlakozás csak önkéntes és befolyástól mentes lehet. Nyilvánvaló, hogy a program működtetéséhez összegyűjtött adatoknak meg kell felelniük az EU, valamint az adott tagállam adatvédelmi szabályainak is.

A hazai gyakorlatot vizsgálva kiderült, hogy Magyarországon az MRP (munkavállalói résztulajdonosi program) keretében privatizált vállalatokban valósul meg a munkavállalói pénzügyi szerepvállalás. Az MRP egy az Amerikai

Egyesült Államokban kialakult olyan pénzügyi-finanszírozási-szervezeti technika, amely lehetővé teszi, hogy egy cég munkavállalói egyénileg váljanak tulajdonosokká a munkáltató társaságban. A tulajdonszerzés folyamán a dolgozóknak közös érdekeltség alakul ki, mely egy irányba mutat a cégérdekel. Ezért is lehet az, hogy a nyugati világban és most már hazánkban is az MRP-s cégek hatékonysága sokkal magasabb, mint a hasonló, de nem munkavállalói tulajdonú társaságoké. Jelenleg közel 300 MRP-tulajdonú cég működik hazánkban szerte az országban, szinte valamennyi gazdasági ágazatban. Magyarországon a cégek 16 százalékában működik MRP-szervezet. Az átlagos munkavállalói tulajdoni arány ezeknél a cégeknél 27 százalék. Az MRP-szervezet a cégek több mint felében többségi tulajdonos.

Lényegesen szélesebb társadalmi párbeszédet kell kezdeményezni azonban erről, mert a jelek szerint a kormányza-

ti oldalon kevés a szándék a munkavállalói pénzügyi részvétel elismerésére és támogatására. Márpedig ehhez jó néhány törvény módosítására szükség lenne. A konferencián felszólalt a Tulajdonos Munkavállalók és Társaságaik Országos Szövetségének képviselője is, aki elmondta, hogy az MRP-szervezetek működési körülményeinek javításához a volt MRP-tagok (nyugdíjba menők és a társaságtól kilépők stb.) pótlása az MRP-szervezetbe új részvevők beléptetésével. Ehhez a személyijövedelemadó-törvénynek meg kellene engednie újra legalább az új résztvevők részére az MRP-alapszabályba foglalt, de legfeljebb a Ptk.-ban szabályozott mértékben a visszavásárolt vagyonrészek ingyenes tulajdonba adását. Mind kevesebb társaság tud ugyanis forrás hiányában, illetőleg a fejlesztés érdekében rendszeresen osztalékot fizetni, ugyanekkor az MRP-szervezetek adósságtörlesztése és működtetése minden évben jelentős forrást igényel.

Az MRP-szervezetek vállalkozása eredményessége szempontjából mind adó, mind ügyvitel, mind egyéb szempontból a legkedvezőbb megoldás, ha a résztvevők tulajdonosként személyesen közreműködnek. Ez utóbbihoz a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény mintájára az MRP-törvényben, továbbá a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint az e szolgáltatások fedezetéről szóló törvényben indokolt deklarálni, hogy az MRP-szervezet bármely résztvevője (tagja) az alapszabály rendelkezése alapján személyesen közreműködhet a társaság tevékenységében. Indokolt továbbá a törlesztés befejezése után ingyenesen juttatott pénzeszköz után illetékfizetési kötelezettség törlése az illetéktörvény módosítása útján. Új MRP-k létrehozása céljából a Ptk. 55–57. §-aiban foglalt rendelkezéseknek minden érdekelt, így az ÁPV Rt. és a kormány általi maradéktalan betartása két vonatkozásban is szükséges, a félreértelmezések elkerülése végett esetleg újrafogalmazása útján: legyen köteles az MFB Rt. minden kérelem esetén a Ptk. 55–57. §-aiban szabályozottaknak megfelelően refinanszírozni a munkavállalók kedvezményes vételéhez az MRP-törvényben szabályozott feltételekkel MRP-hitelt, az ÁPV Rt. pedig ugyanezen feltételekkel állami költségvetési szervekből alakult gazdasági társaságok munkavállalói részére is legyen köteles részletfizetési kedvezményt biztosítani a Ptk. e paragrafusai szerinti. Új MRP-k létrehozásához azonban elsősorban az MRP-szervezetek nem privatizációs vételének támogatására a Ptk. 55–57. §-ai szerinti rendelkezések kiterjesztése szükséges.

15 éves az MRP- törvény

Szakmai képzések, tanulmányutak Brüsszelbe

Az MGYOSZ Brüsszeli Irodája által immár több éve szervez az Európai Unió fővárosába tanulmányutakat, képzési programokat és csoportos tréningeket. Ezen programok költsége a vállalkozása szakképzési hozzájárulása terhére elszámolhatók.

■ Az MGYOSZ, a *BusinessEurope* (Confederation of European Business) tagjaként és Brüsszeli Irodája révén már harmadik éve képviseli sikeresen az MGYOSZ tag-szövetségeit, tagvállalatait Európa fővárosában, Brüsszelben. Brüsszeli Irodánk támogatást nyújt a nemzetközi kapcsolatok kiépítéséhez és az európai érdek-képviselési tevékenységek folytatásához. Az elmúlt évek során kialakult kapcsolatrendszerünkkel és tapasztalati tudásunkkal mind általános, mind szakmai kérdéskörben támogatást tudunk nyújtani a hozzánk forduló szervezeteknek, szövetségnek és vállalatoknak egyaránt. Az MGYOSZ Brüsszeli Irodája 2005 óta kiemelt feladatként kezeli szakmai képzések és tanulmányutak szervezését. A tavalyi év során tagszövetségeink és tagvállalataink munkatársai részére sikeresen szerveztünk többnapos képzési programokat, szakmai tanulmányutakat. Ezek során a résztvevők megismerkedhettek az európai uniós intézmények, valamint érdekképviselések működésével és munkájával, betekintést kaptak ágazati kérdések uniós jogszabály-előkészítési és döntési folyamataiba, és segítséget kaptak az EU komplex rendszerének hatékonyabb megismeréséhez. Építve eddigi lezajlott rendezvényeink sikereire, pozitív visszajelzéseire, és számolva az egyre növekvő igényekkel programjaink iránt, 2007-ben a következő képzési modulokkal állunk tagvállalataink és tagszövetségeink szíves rendelkezésére:

Európai információs források és kapcsolatépítés

- Kapcsolatépítés és érdekérvényesítés az Európai Unióban

Energiapolitika az EU-ban

- Közlekedés és szállítmányozás a belső piacon
- Az EU környezetvédelmi és hulladékgazdálkodási politikája
- Fejlesztési és innovációs támogatások elnyerése az EU-ban

A fent említett modulok tartalmát, csoportos megrendelés esetén a Megbízó igényeinek megfelelően alakítjuk, és igény szerint más testre szabott képzési programokat, illetve látogatássorozatokat is szervezünk.

Európai uniós képzési programok Brüsszelben

Az MGYOSZ Brüsszeli Irodája 2005 óta rendszeresen szervez brüsszeli székhelyű képzéseket vállalati vezetők, projektfelelősök, jogászok, illetve nemzetközi vállalati kapcsolattartók részére. A képzések során a résztvevők átfogó képet kapnak az európai uniós intézmények munkájáról, az uniós jogszabályalkotásról és döntéshozatalról, beletanulnak az európai kapcsolatépítés és érdekérvényesítés mechanizmusába, megismerve az európai ágazati politikák közvetlen hatását munkájukra. A tréningeken elhangzott előadások segítséget nyújtanak az európai uniós jogalkotási háttér könnyebb megértéséhez, az európai érdekérvényesítési mechanizmusok elsajátításához, az aktuális trendekre való figyelemkeltés pedig iránymutatást ad a hosszú távú vállalati stratégiák kialakításában. 2007-ben új modul indul, az FP7 az innovációs és kkv-s pályázati lehetőségekről.

2007-es képzési modulok:

Európai Info-források és kapcsolatépítés
Kapcsolatépítés és érdekérvényesítés az Európai Unióban
Energiapolitika az EU-ban
Közlekedés és szállítmányozás a belső piacon
Az EU környezetvédelmi és hulladékgazdálkodási politikája
Fejlesztési és innovációs támogatások elnyerése az EU-ban

Ezenfelül vállalati/szakmai igények szerint összeállított 1-2-3 napos tréningek, tanulmányutak és tárgyalássorozatok szervezésével és lebonyolításával is állunk rendelkezésére.

Logisztika:

A tréningprogram részben modern audiovizuális technikával felszerelt előadóteremben zajlik, részben intézményeknél tett látogatásokból áll. (Pl. Európai Bizottság illetékes főigazgatóságai, az Európai Parlament, uniós szociális partnerek stb.) Az előadások nyelve MAGYAR, illetve ANGOL. Szükség esetén magyar nyelvű tolmácsolást biztosítunk. Az elhangzott előadásokat és háttéranyagokat CD-ROM formájában kapják kézhez a résztvevők.

A csoportok minimum 8 fő jelentkezésével indulnak. Kérjük, további információkért keresse irodánkat!

MGYOSZ Brüsszeli Iroda

La Valette Business Centre
289, Avenue d'Auderghem
B-1040 Brussels

Telefon/fax: +32.2.648.0938.

E-mail cím: info@mgyosz.be

Az iroda **9.00 – 17.00**

között hívható telefonon.

NEMZETKÖZI HÍREK

TÍZÉVES EGYÜTTMŰKÖDÉS GÖRÖGORSZÁGGAL

■ Görög partnerszervezetünk háromfős alelnöki delegációját fogadta dr. Vadász Péter, az MGYOSZ társelnöke, Wimmer István főtitkár, valamint Paksi Mária nemzetközi igazgatóhelyettes. A gazdasági vezetők Karolosz Papuliasz görög köztársasági elnök kíséretében érkeztek hazánkba. A két nemzeti csúciszervezet tíz éve írt alá együttműködési megállapodást. Előreláthatólag 2008 elejétől egy EU-s projekt keretében Athén önkormányzatával fogunk együttműködni.

Háttér-információ: EU-csatlakozásunk óta Magyarország mint kereskedelmi partner felértékelődött a görögök számára, a biztonságosabb üzleti környezet, a vámok, kontingensek és kvóták teljes lebontása miatt. A Görögországba irányuló magyar export 2005-ben újabb rekordot ért el: a kivitel értéke (356 millió euró) az előző évhez viszonyítva 37 százalékkal bővült és ezzel a 2001. évi közel háromszorosát tette ki. Importunk értéke (65 millió euró) 3 százalékkal csökkent, így a magyar aktívum az elmúlt évben csaknem 100 millió euróval emelkedett, s összességében megközelítette a 300 millió eurót.

OLASZ KAPCSOLAT

■ Alfonso Gianni olasz gazdaságfejlesztési államtitkárt Paolo Guido Spinelli nagykövet kíséretében fogadta az MGYOSZ főtitkára és nemzetközi igazgatóhelyettese. A megbeszélésen szó esett a szoros és intenzív MGYOSZ–olasz

kapcsolatokról, valamint a felek eszmét cseréltek az Európai Unió számára jelenleg igen fontos energiapolitikai kérdésekben.

Háttér-információ: Olaszország Németország és Ausztria után a harmadik legfontosabb kereskedelmi partnere Magyarországnak. Az EU-országok között a magyar kivitel tekintve Olaszország a 2. legfontosabb felvevőpiacunk, míg behozatal szempontjából a 4. helyet foglalja el. A két ország forgalmában továbbra is erőteljesebben fejlődik a magyar export, mint az olasz. A KSH adatai szerint kivitelünk 18,9 százalékkal, míg behozatalunk 6,6 százalékkal nőtt, így 2006-ban kétoldalú mérlegünk 427 millió eurós pozitív egyenleggel zárt.

KONZULTÁCIÓ A SVÉD TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS RÓL

■ Svéd partnerszervezetünk és a svéd szakszervezet közös delegációja tett látogatást az MGYOSZ-nél, ahol a szervezet szakértőitől részletes tájékoztatást kaptak a társadalombiztosítási rendszerről. Svéd partnereink a megbeszélés során ismertették a „svéd modell” működését, jellemzőit, sajátosságait.

Háttér-információ: Svédország egészségügye kötelező adózási rendszeren alapul, lefedi az egész lakosságot. Az államilag működtetett svéd egészségügyi rendszer három szinten szerveződik: országos, regionális és helyi. Az egészségügyi rendszer

alapját a megyei tanácsokon keresztül működő regionális szint képezi. A megyei tanácsok és az önkormányzatok számottevő autonómiát élveznek a központi kormányzattal szemben. Az országos egészségpolitika fejlesztésén, a törvényhozáson és az ellenőrzésen kívül az egészségügyi ellátás a helyi önkormányzat felelőssége. 2004-ben Svédországban az összes egészségügyi kiadás a GDP 9,5 százalékát tette ki. Az állami kiadások aránya 2004-ben az összes egészségügyi kiadás 85,4 százaléka volt. Svédországban az egészségügynek három bevételi forrása van: adók (központi, regionális, helyi), az országos társadalombiztosítási rendszer és a magánkiadások. Az állami finanszírozás többnyire regionális szinten, a megyei tanácsok jövedelemadójából származik.

A FEJLŐDÉS MOTORJAI

■ Német, illetve bajor partnerszervezetünk meghívására Felcsuti Zsolt elnökségi tag, valamint Wimmer István főtitkár képviselte az MGYOSZ-t a müncheni Engine for growth and employment in the enlarged Europe című kétnapos konferencián. A konferencián európai vállalatvezetők, politikusok és kutatók cserélték ki tapasztalataikat és véleményeiket a 2004-es, illetve 2007-es uniós csatlakozást követő közép-európai piaci változásokról, valamint új kihívásokról.

Új bevándorlási politika Brüsszelben

A 21. században egy ország versenyképessége alapvetően két tényezőn múlik majd: mennyire tudja az adott állam szavatolni energiaellátásának biztonságát, és rendelkezik-e egyre bővülő utánpótlással kiművelt emberfőkből. Magyarország már most érzi a gazdasági fejlődést hátráltató szakemberhiányt.

■ „Az unióba való belépés jogszerű lehetőségei korlátozottak, a legális bevándorlás lehetőségeinek kiterjesztése viszont hozzájárulna az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem elleni küzdelemhez. A legális bevándorlást pedig hatékony integrációs politikának kell kísérnie” – hangsúlyozza Lilli Gruber olasz szocialista képviselő jelentése, amelyet szeptember végén szavaztak meg a képviselők Strasbourgban.

A „kék kártya”

A közös politikai irányvonal kidolgozása azonban komoly nehézségekbe fog ütközni ezen a téren is. Nemcsak azért, mert a tagországok eltérő földrajzi adottságokkal és hagyományokkal, valamint különböző demográfiai mutatókkal rendelkeznek. A közös nevezőre jutást az is nehezíteni fogja, hogy a tagországok közül jelenleg többnek van a globális felmelegedés ellen kidolgozott politikája, mint a munkaerő globális vándorlásának kezelésére. Az európai befogadási zűrzavar nem tudja ugyan megállítani a világ minden részéből érkező áradatot, de elriasztja azokat, akikre a legnagyobb szükség volna. Jelenleg a szakképzett munkaerő 55 százaléka az Egyesült Államokat célozza meg, miközben Európában landol a szakképzetlenek 85 százaléka. Az EU igazságügyi biztosa az elmúlt héten bejelentette: Brüsszel most úgy akar fordítani ezen a trenden, hogy bevezetné az amerikai bevándorlási rendszer európai változatát. Franco Frattini szerint megkönnyítenék a szakképzett munkaerő betelepését egy az első két évre szóló „kék kártyával”. A kezdeti időszakot követően aztán ezek a szakemberek szabadon vándorolhatnak az államközösségen belül, és ott kérhetnék letelepedési engedélyt, ahol a leginkább szükség van rájuk. Az állandó munkahellyel rendelkező legális bevándorlók a jelenleginél gyorsabban kapják meg a letelepedési lehetőséget, és gyakorlatilag az európai állampolgárokkal azonos

szociális juttatásokban részesülnének. Ezzel párhuzamosan megszigorítanák az illegális bevándorlókat foglalkoztató cégek büntetéseit.

Európa fogyatkozik

Ahhoz, hogy megértsük a probléma kezelésének sürgősségét, csak egy pillantást kell vetnünk Európa demográfiai térképére. Amikor 1957-ben aláírták az unió alapítását jelentő római szerződést, akkor a mai 27 tagállam mindegyike a 2,1-es termékenységi ráta feletti sávban volt. Ez a mutató határozza meg, hogy egy nőre hány gyermekszülés esik átlagban egy országban, és a 2,1 a határérték, aminél megáll a lakosság fogyása. Ma mind a 27 tagország termékenységi rátája elmarad ettől a szinttől. Franco Frattini szerint az európai munkaképes lakosság létszáma 2011-től csökkenni kezd, és 2050-re az államközösség lakóinak egyharmada 65 évesnél idősebb lesz. Az Eurostat szerint a 27 tagállamban körülbelül 18,5 millió nem uniós állampolgár tartózkodik legalisan, miközben közel 9 millió uniós polgár a sajátjától eltérő tagállamban lakik. A statisztikák szerint 2050-re több mint 50 millióval fog csökkenni a munkaképes életkorú népesség, az előregedés és a demográfiai változások szükségessé teszik a bevándorlási politika átgondolását.

A szankciók réme

2007. május 16-án az Európai Bizottság elfogadta az Európai Parlament és az Európai Tanács azon irányelvre tett javaslatát, amely lehetővé teszi a harmadik országokból jövő állampolgárokat alkalmazó munkaadókkal szembeni büntetéseket.

A bizottság előterjesztése szerint a vállalatoknak ellenőrizniük kell a harmadik országból jövők tartózkodási engedélyt vagy más, a tartózkodást igazoló hivatalos okiratot, mielőtt alkalmaznák őket.

Azon vállalatokkal szemben, amelyek ennek nem tesznek eleget, szankció-

kat alkalmaznának, amely tartalmaz: pénzbüntetést (beleértve a harmadik országból érkező hazaszállítását), a még nem rendezett bérek kifizetését, adókat és társadalombiztosítási hozzájárulást valamint egyéb adminisztratív költségeket.

A tervezett rendelet továbbá büntetőjogi eljárást is kilátásba helyez olyan súlyosabb esetekben, mint például az ismétlődő szabálysértés, négy vagy annál több, harmadik országból érkezett állampolgár alkalmazása, különösen kizsákmányoló munkafeltételek esetén, illetve amikor a munkáltató tisztában van vele, hogy a dolgozó az illegális foglalkoztatás áldozata.

A tagállamokat köteleznék egy hatékony panaszbejelentő mechanizmus felállítására és arra, hogy minden évben megvizsgálják a területükön alapított vállalatok minimum 10 százalékát.

A munkaadói érdekek

A BusinessEurope szerint egy jól szervezett bevándorlási politika alapvető az európai társadalmaknak és gazdaságnak. A harmadik országokból történő bevándorlás egy felelet része lehet a demográfiai kihívásokkal szemben. A munkaerő megnövekedett hozzáférhetősége rövidebb és hosszabb távon is csökkentheti a munkaerőpiac hiányosságait, továbbá elősegítheti a gazdaság növekedését.

Az európai munkaadók támogatják az Európai Bizottság célkitűzését, hogy az illegális bevándorlást csökkentsék

oly módon, hogy kezelik azon harmadik országból érkező munkavállalását, akik illegálisan tartózkodnak az Európai Unióban.

Az európai munkaadók egyetértenek az Európai Bizottsággal, hogy a munkavállalás a bevándorlás egyik vonzereje a többi húzóerő mellett. Az illegális bevándorlás összetett probléma és csak úgy lehet kezelni, hogy széles körű intézkedéseket hajtanak végre az Európai Unióban és az érintett harmadik országokban egyaránt.

Az Európai Bizottság jogosan állítja, hogy az illegálisan tartózkodó, harmadik országból érkezettek munkavállalása része annak a nagyobb problémának, amit a be nem jelentett foglalkoztatottság okoz. Ezért alapvető fontosságú azonosítani és megnevezni az okokat, amelyek országról országra változhatnak, és amelyek azon jelenség mögött húzódnak, amit a be nem jelentett foglalkoztatottság jelent.

Az európai munkaadóknak, miközben támogatják az Európai Bizottság előterjesztésének célkitűzéseit, fenntartásai vannak annak tartalmát illetően.

A BusinessEurope aggodalmát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a tervezett irányelv nem veszi figyelembe a kiegészíthetőség, arányosság általános irányelveit, továbbá a tagállamok különböző törvényi rendszereit és hagyományainak tiszteletben tartását.

Az európai munkaadók szerint az előterjesztés nemcsak a bevándorláspolitikát érinti, hanem – és nagymértékben –

a munka- vagy szociálpolitikát is. Számos alkalommal a tervezett irányelv (nemzeti) a szociálpolitikába is belemelegy.

Az európai munkaadók nem osztják az Európai Bizottság azon véleményét, miszerint a tervezett irányelv biztosítaná, hogy minden tagállam ugyanazokat a büntetéseket vezesse be.

A BusinessEurope sajnálja, hogy az Európai Bizottság előterjesztése nem veszi figyelembe azokat az eseteket, amikor a munkaadók felelősséggel kezelték a helyzetet, vagy jóhiszeműen jártak el, ennek ellenére büntették őket. A bűncselekményeket pedig büntetőjogi szankciókkal kellene büntetni. Ebben a tekintetben lennie kell egy mennyiségi tényezőnek, hogy különbséget lehessen tenni büntetőjogi és adminisztratív szankciók között.

A legtöbb tagállamban már létezik hatékony törvényi keretrendszer, amely biztosítja a szankciókat a törvénytelen foglalkoztatással szemben. Az európai munkavállalók sajnálják, hogy az Európai Bizottság hatástanulmánya súlyosan alábecsüli az irányelv költségeit a vállalatok adminisztratív követelményei tekintetében. Összefoglalva, a BusinessEurope támogatja az Európai Bizottság előterjesztésének célkitűzéseit, de vannak ellenvetései annak tartalmával szemben. Ezért az európai munkaadók remélik, hogy módosítani fogják az előterjesztést, azokkal a megnevezett észrevételekkel, amiket ebben a tanulmányban fejtettek ki.

Jubileumi konferencia

15 éves a Modern Üzleti Tudományok Főiskolája

A Modern Üzleti Tudományok Főiskolája (MÜTF), az MGYOSZ Komárom-Esztergom Megyei Szövetségének tagja szeptember elején rendezvénysorozattal ünnepelte fennállásának 15 éves jubileumát.

■ Az elmúlt tizenöt évben igen jelentős fejlesztéseket hajtott végre és sikereket ért el az intézmény mind szakmai, mind infrastrukturális területen. A MÜTF célja, hogy a jövőben is megőrizze a magas szakmai követelményeket, ezzel is biztosítva a diploma értékét, és hogy olyan korszerű szaktudást és alkalmazási készségeket adjon a végzett hallgatóknak, amelyekkel az eddigiekhez hasonlóan könnyen és sikerrel boldogulnak a szakmai életben. Ennek érdekében a főiskola oktatási tevékenységét – a Budapesti Műszaki és Gazdaság-

tudományi Egyetemmel, valamint Tatabánya város szakképzési intézményeivel együttműködve – a műszaki felsőfokú szakképzéssel bővíti.

A jubileumi rendezvénysorozat keretében egész napos Jubileumi konferenciát szervezett az intézmény A felsőoktatás és a gazdaság kapcsolata, egymásra hatása témakörben, amelyen a főiskola kül- és belföldi partnerintézményi képviselőinek előadásai hangoztak el. A délelőtti előadások felszólalói javarészt külföldről érkeztek Finnországtól Oroszországon és Szlovákián át egészen Németországig mutatták

be a külhoni tapasztalatokat arról, mennyire közvetlen kapcsolatban áll a felsőoktatás minősége és piaci alkalmazkodóképessége a gazdasági fejlődés ütemével. Ezt követően a hazai szakemberek világot láttak rá arra, miként jelenik meg az innováció és a vállalkozás a hazai felsőoktatásban, egyrészt mint új lehetőség az intézmények életében, másrészt mint oktató-tanuló tantárgy.

A tudományos konferencia széles szakmai és hallgatói érdeklődés mellett zajlott, a tartalmas előadásokat mintegy háromszázan hallgatták meg.

KOMÁROM-
ESZTERGOM

A kis adó, amely nem is olyan kicsi és nem is adó

A jövő évi adócsomag-tervezet kisebb, technikai jellegű változásokat tartalmaz, az átfogó reformot a kormány 2009-re ígerte meg. A januártól érvényes átalakítások fő csapásiránya az egyszerűsítés lett volna. A főleg adminisztráció csökkentésének legfontosabb pontja, a kis adók összevonásával kapcsolatban eddig már három elképzelés látott napvilágot, most úgy tűnik, hogy a szakképzési hozzájárulást, az innovációs járulékot és a rehabilitációs járulékot vonnák össze.

■ Az „egyszerűsítés” azonban kevesebb haszonnal jár, mint amennyi bonyodalom keletkezne belőle, és a lépés adóteher-növekedést is hozna. Lehetetlen helyzetet teremt, hogy olyan adókat olvasztanak egybe, amelyeknél eltér a befizetés alapja, illetve féltő, hogy a szakképzés és az innováció kedvezménye is elvész valahol a rendszerben.

A jövő évi adócsomag csekély mértékben pozitívumokat is tartalmaz, az adómentes fejlesztési tartalék például duplájára növelhető, illetve a bankokon kívül más iparágak számára is hozzáférhetővé válik az adóbevallásokat egyszerűsítő csoportos adóalanyiság. Fájó pont azonban, hogy a kormány a pénzügyi célterületeknek megadóztatását tervezi, ami megdrágítja a vállalatok hitelhez jutását. A kormány emellett nem nevezte meg, meddig kívánja a különadót fenntartani, ez az adómentes ugyanis a korábbi ígérek ellenére lassan beépül az adórendszerbe. Felvetődött, hogy a mulasztási bírságok kétszázról ötszázra történő emelésével egyidejűleg az adóhivatal tegyen különbséget a szándékos és nem szándékos mulasztás között. A jövő évtől érvénybe lépő új áfatörvény sok pontja nehezen értelmezhető, homályos például a lízingtevékenységre vonatkozó rész is.

Az biztos, hogy például a cégek többsége adóemeléssel számolhat, a húsz főnél kevesebbet foglalkoztatók vagy az egyéni vállalkozók mindenképpen. Az átlagkeresetűek esetében kicsivel kedvezőbb lehet a helyzet, az adójóváírások összevonása miatt ugyanis több maradhat a zsebükből.

Az adótervek ugyanakkor semennyire sem szolgálják a versenyképesség javulását. Ezt ugyanis más módon lehet csak elérni: elsősorban a béreket terhelő adók és járulékok csökkentésére lenne szükség ennek érdekében. Magyarországon kirívóan magasak a foglalkoztatást terhelő adók, az adóbevételek több mint ötven százaléka ezen a csatornán érkezik be az államhoz. Két évvel ezelőtt Szlovákiában ez az arány 42 százalék volt, Lengyelországban 40, a legalacsonyabb értéket produkáló Írországban pedig 33 százalék.

Kérdés viszont, hogy ha csökkentjük például a tb-járulékokat, akkor a kieső összeg hol jönne vissza a költségvetésbe. Folyamatosan téma volt az ingatlanadó bevezetése. Mivel azonban ezt csak 2009-ben vezetnék be, egyelőre nem lehet megmondni, hogy ez milyen hatásokkal járhat. Ami biztos, hogy jövőre az önkormányzatok ebből nem

profitálhatnak. Kérdés az is egyébként, hogy amennyiben ez valóban az önkormányzatok bevételeit növelné, akkor nem csökkenne-e a központi költségvetési támogatás. A büdzsé bevételeit növelheti a gazdaság kifehéritése, az adóbázis szélesítése. Az adóbevétel növekedéséhez hozzájárulhat az is, hogy a kereskedők esetében nagyobb lett a fenyegetettség, a nyugtaadási kötelezettség, illetve annak szigorúbb ellenőrzése. Emellett ha tényleg betartják a társadalombiztosítást nem fizetők esetében az ellátás megfizetését, az szintén növeli a bevételeket.

A magyar gazdasági felzárkóztatási programnak vannak bizonyos eredményei, de ismerünk jobb megoldásokat is. Ha megnézzük a környező országok – a cseh, a szlovák, a román, a lengyel – tapasztalatait, kiderül, vannak azoknak ránk is érvényes elemei. Azok a valóban eredményes reformok, amelyek a kiadás-csökkentésre, és nem a bevétel-növelésre összpontosítanak. Az utóbbi fenntartja a tékozló költségek struktúráját, s csak féleredményeket hoz. Nem felmentést, hanem megoldást kell keresni a problémákra. Szlovákiában a költségvetési hiány harmadakkora, mint a magyarországi, a megszorítások után.

C. K. Prahalad

Esélyek a piramis alján – Társadalmi felelősségvállalás és profit

HVG Könyvek, 2006

■ A Prahaladéhoz nagyon közeli gazdasági koncepció megvalósításáért ítelték oda a 2006. évi Béke Nobel-díjat megosztva Muhammad Junusz bangladesi közgazdász-bankárnak, valamint az általa alapított, szegényeket hitelhez juttató banknak. A hivatalos indoklás szerint az alulról jövő gazdasági és szociális fejlődés új formájának megteremtéséért. Az így díjazott Grameen Bankra Prahalad is utal.

A magyar kiadás címe és alcíme nem igazán adja vissza az eredetiek mondanivalóját. Az eredeti cím A piramis alján lelhető vagyon (The Fortune at the Bottom of the Pyramid), és kitűnően kifejezve a mű legfőbb üzenetét arra utal, hogy a társadalmi rétegek jövedelmi és vagyoni helyzetét jelképező piramis alján lévő óriási tömegekben hatalmas üzleti lehetőségek rejtőznek. Eredeti alcíme pedig A szegénység eltörlése profitok útján, ami az egész koncepció gyakorlati lényegét összegzi. Mindezt Prahalad szavaival magyarázhatjuk meg a legjobban:

„A világ számtalan módon próbált már segíteni a nyomorban élőkön, de ezek egyike sem bizonyult kielégítő megoldásnak a szegénység felszámolásában. A tőkeerős magánszféra alig vagy egyáltalán nem vett részt az emberiség 80 százalékát érintő probléma kezelésében. Mi lenne, ha bevonnánk a nagy cégek erőforrásait, lehetőségeit és képességeit a piramis alján élők előmozdításába, és ezzel annak a négy milliárd embernek a megsegítésébe, akik alig napi 2 dollárból élnek?” Prahalad pedig nem álmodozó, nem is politikus, hanem a vállalati stratégia és nemzetközi üzleti ügyek kiemelkedő szakembere. Javaslatait ezért így folytatja, felvázolva

ezzel az egyetlen életképes stratégiát: „Nem kérdéses, hogy egy vállalat menedzsmenete csak akkor körtödik tartósan is ilyen célok megvalósításához, ha jó üzletet látnak a feladatokban. A piramis alján élők 4-5 milliárdos tömege segíthet újrafogalmazni, miben is áll a jó üzlet. Ez nem jótékonykodó emberszeretetről, s még csak nem is a vállalatok társadalmi felelősségvállalásáról szól. A piramis alján élőkre irányuló gazdasági tevékenységek kulcsfontosságú elemmé kell válnanak a nagy magáncégek központi céljaiban. A szegénység csökkentéséhez az vezethet el, ha ők és a nagyvállalatok együttesen teremtik meg a szükségleteikre alapozott piacot. Ehhez viszont új, kreatív megközelítési módok kellenek, amelyek a szegénységet új gazdasági lehetőséggé alakítják minden érintett számára.”

A megközelítés, amelyet Prahalad itt javasol, valóban forradalmian új.

Ezek szerint a világ legizgalmasabb új piaca ott található, ahol a legkevésbé várnánk. A piaci növekedés igazi forrását nem a fejlett világ viszonylag csekély számú gazdagjai kínálják, még csak nem is a bővülő középosztályok tagjai, hanem azoknak a szegényeknek a tömegei, akik új, fizetőképes fogyasztókként jelenhetnek meg a piacon. Paradox módon, a világ fogyasztási piacának van egy hatalmas szegmense, amely a növekedési ütemében túlszárnyalhatja az összes többi, és amelyen ennek ellenére eddig átsiklott az új értékesítési lehetőségeket keresők figyelme. Ezt az anyagiakban legkevésbé tehetősek, a piramis alján lévők alkotják.

A potenciális vásárlóknak ezek a lélekszámukban hatalmas rétegei rendkívül nagy értékesítési lehetőségeket kínálnak az olyan cégeknek, amelyek megtanulják, hogyan aknázzák ki ezt a piacot a szegények szükségleteinek megfelelő kínálattal. Ehhez igyekszik Prahalad itt szakmai útmutatást is szolgáltatni. A javasolt megoldásnak szinte felmérhetetlenül nagy jelentőségű pozitívuma, hogy sikeres megvalósítása olyan helyzetet teremt, amelyben mindkét félnek nyeresési lehetősége van. Egyik oldalon, hogy az ilyen cégek igen élénk keresletű piachoz férhetnek hozzá. Ennek kielégítése nemcsak számukra lehet tartósan gyümölcsöző – némelyiküknél talán életmentő is –, hanem a gazdasági kapcsolataik révén szélesebb körben is tartósan erősítheti a konjunktúrát. Másrészt a piramis alján lévők sokat nyerhetnek mind státusukban – az önbecsülésben és úgyszintén a közmegebecsülésükben –, mind pedig az életfeltételeikben azáltal, hogy az ő lehetőségeikre szabott új kínálat fizetőképes fogyasztókká lépteti elő őket.

Dr. Osman Péter

A Magyar Gyáripar az MGYOSZ hivatalos havilapja – Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség: Budapest, Kossuth Lajos tér 6–8. Telefon: 269-2227, e-mail: magyargyariarpar@mgyosz.hu, internet: www.mgyosz.hu **Felelős szerkesztő:** Szalontay Mihály

Szerkesztő: Lovas Gábor **Korrektor:** Lehotka Gábor **Fotó:** Vámos Judit **Művészeti vezető:** Ujvári Zoltán **Szerkesztőségi titkár:** Szalontay Szvetlana

Hirdetésfelvétel: lovas@mgyosz.hu 06-1-269-2227 **Nyomdai munkák:** DRUK-KER Nyomdaipari Szolgáltató Kft., 1033 Budapest, Mozaik u. 10.

Felelős vezető: Markó Péter ügyvezető igazgató

ISSN: 12196193

Megjelenik 5000 példányban az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) támogatásával

A LAPOT AZ OBSERVER SZEMLÉZI